

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Gymnázium, Dobruška, Pulická 779

Pulická 779, 518 01 Dobruška

Identifikátor školy: 600 012 549

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Rychnov nad Kněžnou, Javornická 1501, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Termín konání orientační inspekce: 6. - 10. prosince 1999

Čj.	091 26/00-5074
Signatura	oi6zt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Gymnázium, Dobruška, Pulická 779 je střední škola, která poskytuje žákům úplné střední všeobecné vzdělání. Poslední zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení vydalo MŠMT ČR dne 29. prosince 1998 pod čj. 35 299/98-21 s účinností od 1. ledna 1999. V deseti třídách této školy (293 žáků) je realizován studijní obor gymnázium se všeobecným zaměřením 79-02-5/00 (KKOV 79-41-K/001) v denním čtyřletém, sedmiletém a osmiletém studijním cyklu. Výuka ve škole ve školním roce 1999/2000 probíhá podle učebních plánů schválených MŠMT ČR, které jsou uvedeny v závěru této zprávy ve výčtu dokladů, o které se inspekční zjištění opírá. Veškeré úpravy těchto učebních plánů v rámci školy jsou v souladu se závaznými poznámkami v nich uvedenými a prokazatelně byly projednány a schváleny na schůzích pedagogické rady.

Matematika

Do hodnocení úrovně výuky matematiky byl zahrnut i volitelný předmět nazvaný volitelná matematika. Úroveň výuky předmětu byla sledována u všech sedmi vyučujících matematiky a ve všech třídách víceletého i čtyřletého gymnázia.

Týdenní dotace matematiky ve všech třídách odpovídá platným učebním plánům, což bylo potvrzeno předložením rozvrhu na školní rok 1999/2000. Výuka matematiky je posílena zařazením volitelného předmětu volitelná matematika do učebního plánu pro ročníky sedmiletého a čtyřletého gymnázia, které budou maturovat v příštím školním roce. Letošní maturitní ročník nabídky tohoto volitelného předmětu nevyužil. Tematické plány většinou kopírují učební osnovy, v některých z nich chybí podrobnější časová struktura. V třídních knihách zapsané a v hodinách probírané učivo bylo v souladu s tematickými plány vyučujících. Nepatrná časová zpoždění v plnění učebních osnov v některých třídách zaviněná nemocí vyučující bude možné v průběhu školního roku snadno odstranit. Obtížnost volených příkladů v hodinách byla odpovídající stanoveným vzdělávacím cílům na gymnáziích, totéž platí o příkladech v kontrolovaných čtvrtletních pracích. Příprava všech vyučujících na hodiny byla po stránce metodické a odborné na velmi dobré úrovni, často odlišné metody a formy práce vyučujících v nižších ročnících víceletého gymnázia byly z hlediska věku žáků voleny vhodně.

Z personálního hlediska je výuka matematiky zajištěna se stoprocentní odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučujících a tento fakt úroveň výuky pozitivně ovlivňuje.

Zařazením volitelné matematiky do učebních plánů školy je umožněno nadanějším žákům upevnění, další prohloubení matematického učiva či jeho nadstavbu.

Zásady dobré psychohygieny vyučování jsou ojediněle porušovány zařazováním matematiky na šestou, popř. osmou vyučovací hodinu. Jedná se o obtížný předmět s nutnou nejvyšší koncentrací žáků, která je v pozdních hodinách dopoledního vyučování popř. odpoledních hodinách omezena, a tím je snížena efektivita hodin. Velmi dobré je z hlediska důkladnějšího upevnění učiva a možnosti častějšího individuálního přístupu vyučujících k žákům dělení všech tříd kromě jedné (2.G) při cvičeních z matematiky.

Materiální vybavení pro výuku matematiky je standardní. Jedná se o tematické folie ke zpětnému projektoru, modely těles, velkoplošné tabule s grafy funkcí a vzorci. Některé pomůcky zvláště pro žáky víceletého gymnázia si vyučující zapůjčují ze základní školy, jejíž budova je propojena s budovou gymnázia. Ve sledovaných hodinách bylo využití didaktické techniky (ve škole je v dostatečném množství) i dalších pomůcek velmi omezené.

Všichni žáci měli k dispozici vhodné učebnice ucelené řady, k dispozici byly i nakopírované materiály se zadáním příkladů pro písemné zkoušení i procvičování. Kalkulačky mají žáci

většinou svoje vlastní, ve škole je možnost jejich zapůjčení.

Učitelé matematiky mohou využívat pro zkvalitnění výuky i odborné časopisy pravidelně odebírané ve škole (Matematika, fyzika, informatika, Rozhledy matematicko-fyzikální, Učitel matematiky), dále odbornou literaturu a různé učebnice v učitelské knihovně.

Estetická a motivační úroveň učebny, ve které probíhala převážná část výuky matematiky, byla na velmi nízké úrovni. Lepší situace posuzována z tohoto hlediska byla pouze ve třech třídách víceletého gymnázia, které jsou zároveň učebnami kmenovými.

V úvodu hodin byl stanoven cíl, který byl v souladu s výukovými cíli učebních osnov.

Většina hodin měla klasickou strukturu s frontálním pojetím výuky a s častým individuálním přístupem k žákům. Zdůrazňována byla návaznost nového učiva na současné znalosti žáků. Byla ve většině případů zajištěna společným opakováním probraného učiva, kladením problémových otázek s ním souvisejících a plynulým přechodem na výklad nové látky s aktivním zapojením žáků. To se odehrávalo formou řízené diskuse či využitím dialogické metody. U otázek byl kladen důraz spíše na pochopení učiva než na jeho pouhou znalost. Jejich řešením a vyhledáváním vztahových souvislostí bylo ve velké míře podporováno logické myšlení žáků. Matematické vzorce společně s matematickými vztahy nebyly předkládány v konečné podobě, nýbrž je vyučující společně se žáky odvozovali a dotvářeli. Tento fakt omezuje nadměrné využívání mechanické paměti bez využití logiky a podporuje uvědomování si využitelných matematických souvislostí.

Při výkladu i následném upevňování a procvičování nové látky docházelo k zobecňování matematických zápisů, k systemizaci učiva, popř. k obecné diskusi nad počtem řešení zadaných matematických úloh. Často byly zdůrazňovány alternativní způsoby řešení, ne vždy však byly konkrétně vzájemně konfrontovány z hlediska obtížnosti a využitelnosti při různých zadáních. Procvičována byla matematizace kvantitativních a logických vztahů, často však byla provázena nepřesnými vyjádřeními a zápisy žáků, které zůstaly někdy i neopravené. Časová struktura hodin poskytovala dostatečný prostor pro samostatnou práci žáků. Ve většině hodin chybělo podrobnější shrnutí učiva se zmínkou o splnění cíle.

Využití učebnic a dalších předtištěných materiálů bylo ve výuce samozřejmostí. Zpětná vazba regulovala tempo výuky zvláště u žáků nižších ročníků víceletého gymnázia. Zde byly kromě rozmanitých metod a forem práce zaměřené na podporu kooperace, nácviku paměti a představivosti pozorovány i relaxační činnosti, které kompenzovaly psychickou zátěž žáků této věkové kategorie. Didaktická technika byla využita pouze v jedné ze sledovaných hodin.

Přiměřená obtížnost a vhodná volba příkladů z hlediska typového byla potvrzena nejen v hodinách, ale i v kontrolovaných zadáních čtvrtletních prací, přijímacích pohovorů či maturitních otázek. Pro maturitní zkoušky je postupně doplňována již existující databáze vhodných příkladů.

Motivace byla aplikována často již v úvodu hodin zajímavým uvedením jejich cíle. V průběhu hodin byly úspěchy žáků a jejich aktivita oceňovány motivačními známkami i slovním hodnocením, totéž platí i při kontrole domácích úkolů. Motivačním prvkem pro získání pozitivního vztahu k matematice je ve škole podporovaná účast žáků v matematických soutěžích (matematická olympiáda, Pythagoriáda).

Se správnými výsledky samostatné práce byli žáci seznamováni v hodinách ihned po jejím ukončení (písemné opakování, procvičování učiva). Prověřování znalostí žáků písemnou formou či prostřednictvím individuálního zkoušení s následnou klasifikací bylo ve sledovaných hodinách ojedinělým jevem. Celkové zhodnocení práce žáků v závěru hodin chybělo. Čtvrtletní práce jsou realizovány v předepsané četnosti, jejich opravy jsou prokazatelně prováděny v některé z nejbližších hodin matematiky. Při jejich hodnocení

využívají vyučující bodový systém, který je z hlediska objektivitu nelepší.

Individuální přístup vyučujících častý hlavně v nižších třídách víceletého gymnázia omezoval pocit neúspěšnosti žáků. Ojedinele byla využívána metoda práce s chybou, často byly zdůrazňovány obtížnější kroky matematických postupů řešení. Počet známek u všech vyučujících odpovídal časovému průběhu školního roku a nárokům na objektivitu při závěrečném pololetním hodnocení.

Ve všech sledovaných hodinách panovala přátelská pracovní a komunikativní atmosféra. Ojedinele byla komunikace vedena pouze jednosměrně od vyučujícího směrem k žákům. Žáci měli možnost vzájemné spolupráce při procvičování učiva, u mladších žáků byla pozorována práce v určených skupinách. Nad jednotlivými matematickými problémy byla vyvolávána diskuse. Ta umožňovala všem žákům návrh alternativních řešení, která byla posléze logickými argumenty korigována či přijímána. Vyučující vyžadovali od žáků u tabule slovní popisy matematických řešení či postupů, ne vždy se však jejich úsilí setklalo s úspěchem.

Asi 6% hodin z celkového počtu sledovaných hodin bylo hodnoceno jako vynikající, 53% hodin bylo hodnoceno velmi dobře, 41% hodin mělo dobrou úroveň.

Plánování a příprava výuky jsou na velmi dobré úrovni, personální podmínky jsou vynikající, materiální a psychohygienické podmínky jsou dobré, organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, motivace a hodnocení při výuce jsou velmi dobré, interakce a komunikace během výuky jsou na velmi dobré úrovni.

Celková úroveň výuky matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika a chemie

Bylo provedeno celkem 13 hospitací, z toho sedm v hodinách fyziky a šest v hodinách chemie. Kromě teoretické výuky byly v každém předmětu navštíveny také hodiny laboratorních cvičení. Hodinová dotace jednotlivých předmětů včetně povolených úprav odpovídá platným učebním dokumentům. Vyučující mají zpracovány tematické plány, které obsahově souhlasí s předepsanými osnovami. Respektují kontinuitu výuky mezi ročníky a stanovené standardy vzdělávání. Časové intervaly mezi jednotlivými tématy jsou někde příliš dlouhé a ztěžují tak možnost průběžné kontroly plnění učebních osnov. Některé tematické plány postrádají rovněž seznam témat plánovaných laboratorních prací pro daný školní rok. V tematickém plánu chemie pro 2. ročník čtyřletého gymnázia, příp. pro odpovídající ročník víceletého gymnázia, není uvedeno téma základy analytické chemie, i když je probíráno v laboratorních cvičeních. Časové plnění osnov je až na drobné dílčí nedostatky v souladu s plánem.

Významu a výuce sledovaných předmětů je přikládána dostatečná pozornost. Svědčí o tom zařazení seminářů z fyziky a chemie do skupiny volitelných předmětů pro žáky vyšších ročníků.

Vyučující fyziky a chemie mají plnou odbornou i pedagogickou způsobilost. Materiálně technické podmínky jsou velmi dobré. Kromě odborných učeben a laboratoří má škola dostatečné množství učebních pomůcek a didaktické techniky. Žáci používají vhodné učebnice, mají k dispozici doplňující studijní materiály umístěné v příručních knihovnách jednotlivých kabinetů. Sbírky i didaktická technika jsou průběžně doplňovány. Všechny výukové prostory splňují psychohygienické požadavky, vnitřní úprava odborných učeben odpovídá účelu a zaměření výuky.

Jednotlivé vyučovací hodiny měly většinou klasickou stavbu. Úvodní frontální opakování bylo střídáno s individuálním zkoušením. Tato fáze byla časově přiměřená, obsahově navazovala na probírané učivo. Vyučující se zaměřovali nejen na ověření faktických znalostí žáků, ale hlavně

na jejich schopnost samostatného řešení konkrétních úkolů a na uplatňování a aplikaci získaných poznatků v praxi. Hodnocení bylo objektivní a odpovídalo kvalitě předvedených výkonů. Formy a metody výuky byly vhodně voleny vzhledem k věku i schopnostem žáků. Motivační složka výuky se nejčastěji objevovala v úvodu do nového učiva, při aktualizaci učiva nebo v souvislosti s jeho praktickým využitím. Výklad vyučujícího měl zpravidla přiměřené tempo, byl přehledný a jasný, s postupným záznamem základních bodů a pojmů na tabuli. Průběh výuky lze dále charakterizovat cílenou a průběžnou aktivizací žáků, dostatečnou názorností a zdůrazňováním důležitých skutečností, jejich významu a vzájemných souvislostí. Rozsah i náročnost učiva byly přiměřeny sledovaným cílům a možnostem a schopnostem žáků. Hospitované hodiny měly velmi dobrou odbornou úroveň, byly obsahově ucelené, efektivní, měly klidný a pracovní ráz. Dodržovány byly základní metodické i didaktické postupy. Ne vždy však bylo učivo v závěru hodiny zopakováno a shrnuto. Názornost výuky se projevovala hlavně v častém využívání experimentu a rozličných učebních pomůcek, použití didaktické techniky, zejména zpětného projektoru, bylo méně časté. Malá pozornost ze strany vyučujících byla věnována rovněž vytváření schopnosti samostatného souvislého a věcného projevu žáků.

Laboratorní cvičení byla řádně připravena po teoretické i praktické stránce. Žáci pracovali samostatně, cílevědomě, heuristické prvky, zejména v chemickém praktiku, byly vyučujícím vhodně voleny.

Na základě provedených hospitací je plánování a příprava výuky obou předmětů hodnocena velmi dobře, personální a materiální podmínky jsou vynikající, psychohygienické podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, organizace, formy a metody výuky, komunikace, motivace a hodnocení jako velmi dobré.

Celkově je úroveň fyziky a chemie hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika a výpočetní technika

V průběhu inspekce se uskutečnily čtyři hospitace u dvou vyučujících, kteří mají pro výuku pedagogickou způsobilost, nikoli však způsobilost odbornou. Výuka se uskutečňuje v souladu s učebními osnovami a technickými možnostmi školy. Oba vyučující mají zpracované tematické plány, které jsou dodržovány. Učivo je plánováno tak, aby při výuce v jednotlivých ročnících nedocházelo k duplicitám. Průběžně je podle finančních možností školy pořizován a ve vyučování využíván nový software.

Vyučování probíhá v odborné učebně výpočetní techniky, která je vybavena počítači typu Pentium propojenými do sítě. V současné době se do učebny zavádí internet. Učitelé mohou při vysvětlování látky využívat promítacího zařízení, které je napojeno na počítač vyučujícího. Všechny třídy se na výuku předmětu dělí, při hodině má každý žák k dispozici počítač. Učebna plně vyhovuje požadavkům na výuku, její estetická výzdoba je však poněkud strohá. Žáci nepoužívají žádné učebnice, učitelé mají k dispozici dostatečné množství odborné literatury.

Úroveň sledovaných vyučovacích jednotek byla rozdílná. Výuka probíhala ve všech hodinách výhradně u počítačů. Při vysvětlování nové látky však jeden z vyučujících nevede žáky k jejich průběžnému využívání. Větší část hodiny věnuje pouze vysvětlování za současného využití promítacího zařízení. Žáci měli jen malý prostor pro procvičování a upevňování učiva, případně pro samostatnou práci s počítačem. Efektivita hodin byla rovněž snížena zdlouhavým ústním zkoušením jednotlivých žáků, při kterém nebyl zbytek třídy nijak zaměstnán. Hodiny druhého vyučujícího měly ryze činnostní charakter. Nová látka byla vysvětlena a okamžitě ji žáci procvičovali na počítačích. Učitel přistupuje k žákům individuálně, neustále s nimi komunikuje, opravuje chyby a využívá dílčího hodnocení v průběhu hodiny, které je pro ně i motivací

k samostatnému řešení zadaných problémů. Odborné a verbální schopnosti obou vyučujících jsou rovněž na rozdílné úrovni. Společným nedostatkem vyučujících je občasné používání nespisovné češtiny.

Plánování a příprava hodin jsou na velmi dobré úrovni, personální podmínky výuky jsou dobré, materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení během výuky, interakce a komunikace v hodinách jsou na dobré úrovni.

Celková úroveň výuky informatiky a výpočetní techniky je dobrá.

Český jazyk a literatura

V průběhu inspekce byly hodnoceny vyučovací hodiny u dvou vyučujících. Sledována byla ve všech třídách i kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky, v rámci předmětu pak střídání složky jazykové, literární a komunikační. Porovnáním učebního plánu a předloženého rozvrhu byl zjištěn soulad časové dotace v obou těchto materiálech. Předložené tematické plány obsahově korespondovaly s učebními osnovami včetně osnov platných od 1. září 1999 pro 1. ročník čtyřletého i víceletého gymnázia a 5. ročník víceletého gymnázia. Probírané učivo zapsané v třídních knihách bylo v souladu s tematickými plány.

Ve všech sledovaných hodinách byla dodržována návaznost nového učiva na učivo probrané v předchozích hodinách i na všeobecné znalosti žáků. Ve výuce jsou v úzké součinnosti střídány jednotlivé složky českého jazyka tak, aby byly optimálně rozvíjeny v rovnováze percepční, čtenářské, intelektuální a vyjadřovací dovednosti a schopnosti žáků. Vyučující poskytují prostor pro samostatná vystoupení žáků - mluvní cvičení, referáty, při kterých sledují dodržování zásad spisovné výslovnosti a kultivovanost vyjadřování.

Výuka českého jazyka a literatury je zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Základní didaktické zásady o struktuře hodin i použitých vyučovacích postupech byly akceptovány. Hodiny probíhaly ve standardně vybavených učebnách. Psychohygienické podmínky, za kterých výuka probíhala, byly z pohledu subjektivního dobré.

Sledované hodiny měly klasickou strukturu s frontálním pojetím práce vyučujících se žáky. Ve výuce byly používány klasické vyučovací metody, převládala dialogická metoda kombinovaná s výkladem. Didaktická technika nebyla v žádné z hodin využita. Výuka byla z hlediska věcné a odborné správnosti i aplikace učiva na velmi dobré úrovni. Součástí většiny vyučovacích jednotek byla účelná zpětná vazba. V hodinách mluvnických byli žáci vedeni k hlubšímu pochopení systému jazyka i k pochopení a osvojení jazykových norem

na odpovídající úrovni. Výrazně činnostní charakter výuky měly hodiny procvičovací, ve kterých žáci samostatně i společně řešili různé jazykové a stylistické úkoly. V nižších ročnících chybělo pro zvýšení celkové efektivity některých hodin i zařazení zábavných činností (práce ve skupinách, hry, soutěže, problémové úlohy). V hodině slohového výcviku byly hodnoceny cvičné slohové práce žáků a provedena jejich analýza (opakované chyby, funkčnost vyjádření, přiměřenost, osobitost, obratnost). Stylizační dovednosti a návyky žáků se jeví průměrnými. Literární hodiny byly zaměřeny na četbu a práci s literárními texty, žáci se učili texty analyzovat, orientovat se v jejich struktuře a vyhledávat podstatné informace. Žáci vyšších ročníků ve většině hodin prokázali, že mají osvojeny základní literární pojmy i fakta důležité pro pochopení sémantické a strukturní stránky literárního díla i pro pochopení historického i současného vývoje literatury.

Povzbuzení a pochvala včetně prvků konstruktivní kritiky byly hlavními motivačními faktory ve většině vyučovacích situací. Ocenění žáků následovalo vždy po dokončení samostatné práce,

správné odpovědi apod. Žákům jsou zadávány konkrétní individuální úkoly a jejich splnění je adekvátně hodnoceno. Vyučující se snažili vzbudit zájem žáků vhodnou aktualizací učiva, mezipředmětovými informacemi, ukázkami reprodukcí a regionálními zvláštnostmi.

Obě vyučující měly kultivovaný srozumitelný projev. V průběhu výuky se snažily vést žáky ke komunikaci a k vyjadřování vlastních názorů. Vzájemná důvěra mezi žáky a vyučujícími a pozitivní atmosféra panovaly ve všech hodinách.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, personální podmínky jsou vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou dobré, organizace, formy a metody výuky včetně motivace jsou hodnoceny velmi dobře. Hodnocení a komunikace žáků v hodinách jsou hodnoceny rovněž jako velmi dobré.

Celková úroveň výuky českého jazyka a literatury je velmi dobrá.

Cizí jazyky

Hodnocení kvality výuky cizích jazyků vychází z kontrolní činnosti inspekce na hodinách anglického a německého jazyka. Výběr vyučovacích jednotek měl za cíl pokrýt co nejširší spektrum tříd i vyučujících, aby mohl být podán co nejobektivnější pohled na výuku cizích jazyků. Ta byla sledována od počátečního nácviku jazykových struktur a fonetiky až po produktivní aktivity žáků při řečových dovednostech.

Výuka jazykových předmětů respektuje platné učební plány gymnázií i učební osnovy, jejíž výčet je uveden v závěru této zprávy.

Všichni vyučující zpracovávají učební osnovy do tematických plánů, které slouží především pro lepší časovou orientaci výuky jednotlivých jazykových témat. Zjištěné časové zpoždění při výuce vzhledem k tematickým plánům bylo ojedinělé a minimální. Vyučující byli na výuku důkladně připraveni a respektovali osnovami stanovené výukové cíle.

Výuka anglického jazyka je zajištěna jednou plně kvalifikovanou vyučující. Plná kvalifikovanost vyučující, jakož i její metodická jazyková činnost v rámci republiky má pozitivní vliv na kvalitu výuky tohoto předmětu. Na výuce anglického jazyka se rovněž podílí i americká lektorka, která je odborně i pedagogicky způsobilá a prostřednictvím přímé metody zprostředkovává žákům originální jazykové prostředí výuky. Kromě dvou výše jmenovaných vyučujících zajišťují dále výuku angličtiny jedna vyučující dokončující pedagogická studia daného oboru a jeden vyučující dosud bez kvalifikace.

Výuka německého jazyka je zabezpečena třemi plně kvalifikovanými vyučujícími ve srovnání s výukou angličtiny.

Výuka cizích jazyků probíhá ve čtyřech plně vybavených jazykových učebnách

kmenových učebnách. Všechny jsou dostatečně prostorné, s dobrými tepelnými podmínkami a světelnými podmínkami subjektivně posuzovanými. Estetické prostředí školy a některých učeben je méně příznivé (nábytek školy, čistota stěn), i když vyučující cizích jazyků se snaží o částečné vylepšení této nepříznivé situace umístěním aktualizačních nástěnek (debatní program, aktuality ze španělského klubu, nabídky pobytů au pair, kalendář soutěží, výměnné pobyty).

Při výuce angličtiny používají vyučující i žáci zatím učebnice různých nakladatelství, postupně však budou tyto učebnice nahrazeny učebnicemi unifikovaných řad (Cambridge for schools, New streetwise z nakladatelství Oxford). Při výuce je využíváno časopisů Hello, Friendship, které si žáci sami kupují, na rozdíl od The Prague Post, National Geographic a Scientific American, které jsou hrazeny americkým sponzorem. Knihovna anglické literatury čítá 300 svazků, mimo četby pro studenty a učitele jsou zde video programy, překladové slovníky a gramatické příručky. Pro další vzdělávání učitelů je k dispozici metodický časopis vydávaný Spojenými státy americkými FORUM. Všichni vyučující mohou využívat radiomagnetofony, televize i videorekordéry. Do budoucna se počítá při jazykové výuce i s využitím učebny výpočetní techniky. Žáci i vyučující budou mít příležitost pracovat s novými jazykovými programy (Reward), e-mailem i internetem. Tím se rozšíří moderní aplikovaná technika i do výuky jazyků a přispěje k jejímu zkvalitnění.

Výukové počítačové programy, které jsou k dispozici pro výuku německého jazyka, jsou zaměřeny na rozšiřování slovní zásoby a jsou určeny spíše pro doplňkovou, individuální výuku. Všichni vyučující německého jazyka mají k dispozici radiomagnetofony, zpětný projektor, žáci odeírají časopisy Freundschaft a Hurra. Oba dva časopisy slouží především jako doplňkový materiál pro výuku. Počet svazků odborných příruček využitelných pro výuku německého jazyka je padesát. Ve školní žákovské knihovně je dostatek knih německých autorů, žáci se mohou tedy zdokonalovat nejen v jazyce při čtení knih v originálu, ale i v kulturním rozhledu čtením knih německých klasiků. Vyučující se zdokonalují v metodice výuky čtením časopisů Cizí jazyky a Auskunfgeter. Výuka německého jazyka je obohacena o používání dalších materiálů (plány měst, zeměpisné mapy, pohlednice, pozvánky, vstupenky v německém jazyce), ale i gramatických nástěnných tabulí i satelitních programů. Používané učebnice jsou přizpůsobeny stáří a schopnostem žáků (Německy od Adama, Heute haben wir Deutsch a Němčina pro jazykové školy).

Většina sledovaných hodin byla členěna do částí věnovaných opakování, objasňování učiva a jeho procvičování v přiměřeném tempu. Při výuce cizích jazyků v nižších ročnících byly často aplikovány formy práce s relaxačními prvky. Výuka byla organizována pokyny v daném jazyce, které byly žákům srozumitelné. Vyučující přecházeli při výuce promyšleným způsobem od aplikace gramaticko-překladové metody k metodě komunikativní, která zaujímala vždy větší část časového prostoru výuky. Aplikace těchto metod byla vždy úměrná pedagogickým zkušenostem vyučujících a schopnostem žáků. Při výuce americké lektorky pracovali žáci metodou přímou, která byla více akceptována žáky nižších ročníků. Ti se lépe vyrovnávali s psychickými zábranami, vznikajícími při tvorbě souvislého dialogu mezi rodilým mluvčím a žákem. Při výuce vyučující vytvářeli časový prostor pro individuální potřeby žáků. Ti popisovali podle svých komunikativních schopností příběh dle předložených obrázků, aktivnější z nich hledali alternativní varianty. Ve většině navštívených vyučovacích jednotek bylo zařazeno procvičování základních jazykových dovedností vždy se současným respektováním zásady návaznosti učiva a didaktických zásad srozumitelnosti při poslechu, názornosti využíváním dokumentárního materiálu a trvalosti při opakování učiva a jeho následné fixaci. Velmi účelně byly využívány mezipředmětové vztahy, např. s biologií

při anglickém popisu exotických a domácích zvířat i způsobu jejich života. Veškeré probírané učivo bylo dostatečně procvičováno ústní i písemnou formou na různých cvičeních charakteru gramatického, aktuálního členění větného, na cvičeních doplňovacích i transformačních, nebo nacvičováním správného čtení se zřetelem k suprasegmentálním jevům. Využití didaktické techniky se omezilo pouze na práci vyučujících s radiomagnetofonem.

Žáci jsou při výuce cizích jazyků motivováni možností zúčastnit se výměnných zájezdů do Německa, či novými možnostmi účasti na projektu SOCRATES (studijní výměny žáků mezi čtyřmi zeměmi, čtyřmi školami). Další reálný způsob motivace je ocenění, které žáci získávají za dobré umístění v konverzačních soutěžích jak v anglickém, tak německém jazyce ve školním, či okresním kole. Jeho organizací jsou letos pověřeni vyučující německého jazyka.

Při výuce ve sledovaných hodinách bylo upřednostňováno frontální zkoušení. Ojedinelá realizace individuálního zkoušení byla provázena správnými kritérii při hodnocení, tj. rozbořem znalostí zkoušeného žáka a zdůvodněním klasifikace. Pozitivní motivace při hodnocení práce žáků vytvářela pěkné, přátelské vztahy mezi nimi a pedagogy a projevila se rovněž v klidné, věcné komunikaci a vzájemném respektování. Sebehodnocení a sebereflexi nebyla věnována dostatečná pozornost.

Při výuce cizích jazyků je kladen velký důraz na aplikaci komunikativní metody a rozvoj řečových dovedností žáků. Ten je podmíněn mnoha i mimojazykovými faktory, jako je osoba odesílatele, příjemce i kvalita prostředí. Všechny tyto složky byly vyvážené zejména ve vyšších ročnících, kde žáci prostřednictvím pestrých forem výuky dosahovali jak v němčině, tak angličtině velmi dobrých řečových dovedností v různých oblastech společenského styku.

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako vynikající. Personální podmínky výuky německého jazyka jsou vynikající, anglického jazyka jsou dobré, materiální podmínky výuky jsou velmi dobré, psychohygienická stránka výuky i náležité členění hodin je hodnoceno jako velmi dobré. Oblast organizace, forem a metod práce je hodnocena velmi dobře. Část výuky, která byla sledována z hlediska motivace a hodnocení, je posuzována jako dobrá a je to nejslabší stránka výuky cizích jazyků. Interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celková úroveň výuky cizích jazyků je hodnocena jako velmi dobrá.

Předměty estetické výchovy

Úroveň výuky předmětů estetické výchovy byla posuzována sledováním výuky výtvarné výchovy a hudební výchovy. Výuka ve všech třídách víceletého i čtyřletého gymnázia respektuje schválené učební plány. Zápisy počtu týdenních vyučovacích hodin v třídních knihách jsou vždy v souladu s učebním plánem.

Výuku estetických předmětů zabezpečují tři vyučující. Inspekce byla provedena pouze u dvou z nich z důvodů níže uvedených. Vyučující respektují obsahovou náplň učebních osnov. Výuka jednotlivých vyučovacích lekcí probíhá podle zpracovaných tematických plánů, které konkretizují časové plnění učebních osnov.

Výuka výtvarné výchovy je zabezpečena vyučující uměleckého zaměření s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí (absolventka Akademie výtvarných umění v Praze). Výuka hudební výchovy je zabezpečena dvěma pedagogy. Jeden má pouze pedagogickou způsobilost, ale odborná způsobilost je nahrazena dlouholetou praxí. Druhý vyučující splňuje sice požadavky odborné i pedagogické způsobilosti, je v současné době na mateřské dovolené a výuku zabezpečuje v minimálním rozsahu.

Při výuce výtvarné výchovy je maximálně využíváno odborné způsobilosti, umělecké praxe a profilace vyučující. Příprava a realizace vyučování jednotlivých předmětů - kresby, malby, modelování, dekorativních činností a dějin výtvarného umění vysoce převyšuje obsahovou náplň učebních osnov. Výuka ve všech ročnících je směřována na praktické činnosti, které vedou k rozvoji základních technických dovedností a manuálních schopností.

Motivování žáků na začátku každého dvouhodinového celku respektovalo psychickou vyspělost žáků a ve svém konečném výstupu vedlo k chápání řešeného problému z různých úhlů pohledu. Pomocí názorných pomůcek, ukázek a především vysvětlením pracovních postupů bylo učivo srozumitelně předkládáno a společně byl zvolen způsob vypracování zadaného úkolu. Pozitivně lze hodnotit systematické nasměrování motivace k pochopení kulturně-historických souvislostí (čerpání z obecných dějin, náboženství apod.) a jejich aplikaci prostřednictvím výtvarných prostředků. Inspekce vysoce hodnotí maximální snahu vyučující o individuální práci s každým žákem, a to i v nižších třídách s plným počtem žáků. Při výuce kresby a dekorativních činností vyučující maximálně dbala na pracovní postupy, kterými směřovala názory žáků ke kultivaci kreslířské linie, stavbě modelu, odlišnosti struktur a uplatnění kompozice. Z dostupné dokumentace lze zjistit další velmi účelné metody motivování žáků, které vedou k hlubšímu rozšiřování znalostí i dovedností. Žáci mají možnost pracovat v ateliérech profesionálních výtvarníků - grafika, užitá i umělecká keramika apod.

Materiálně technické zabezpečení výuky je skromné. Výuka probíhá ve standardně vybavené kmenové učebně, kde jsou k dispozici pouze běžné školní pracovní stoly a základní pomůcky. Vyučující tento stav řeší ojedinělou formou další motivace, při které jsou žáci teoreticky i prakticky seznamováni s technikami i pracovními postupy výtvarných činností v profesionálních ateliérech a dalších uměleckých prostředích.

Příprava a realizace vyučování hudební výchovy probíhá v souladu s požadavky učebních osnov. Výuka ve všech ročnících je směřována na praktické činnosti, které vedou k rozvoji celkové hudební gramotnosti žáků. Tematické plány jednotlivých ročníků mají systematickou návaznost ve všech předmětech - intonace, rytmus, zpěv a dějiny hudby.

Při výuce hudební výchovy je maximálně využíváno pedagogické způsobilosti a umělecké praxe vyučujícího. Výuka je realizována ve dvouhodinových lekcích, které jsou pravidelně rozděleny na teoretickou a praktickou část obsahové náplně předmětu.

Výuka praktických činností byla zahajována rozezpíváním, teoretická část aktualitami o kulturním dění ve městě, regionu apod. Při motivaci žáků k řešení zadaného úkolu vyučující využíval praktických dovedností žáků při hře na hudební nástroje a dával jim dostatečný prostor k vyjádření svých názorů a náhledů na kulturní dění, které je v současné době obklopuje. Diskuse byla vždy směřována k cíli hodiny a zohledňovala historické návaznosti, způsoby interpretace a citové prožitky z poslechu živě hrané hudební ukázky. Při výuce dějin hudby bylo učivo prezentováno v širších souvislostech sociálně-kulturních vztahů společnosti, historických, zeměpisných i etnografických tradic. Výuka teoretických předmětů, které jsou těsnou součástí praktických činností (intonace, rytmus, sluchová analýza), byla rozvržena standardně a návaznost jednotlivých činností byla promyšlená. Velká péče byla věnována sólové i skupinové intonaci. Při sborovém zpěvu vyučující důsledně dbal na tvoření hlavového tónu, čistotu intonace, upevňování základních pěveckých návyků (brániční dýchání, držení těla) a fixaci rytmického a intonačního cítění. Vedle základní výuky mají žáci možnost realizovat získané znalosti a dovednosti v pěveckém sboru školy, který pravidelně vystupuje na všech slavnostních akcích školy a při různých kulturních příležitostech v rámci reprezentace školy na veřejnosti.

Výuka hudební výchovy probíhá v učebně, která svým vybavením umožňuje realizovat výuku předmětu v plném rozsahu. Veškeré potřebné učební pomůcky (nástroje s konstantním laděním

- klavír, keyboard, CD a MC přehrávač) jsou pravidelně a účelně využívány.

Výuka estetických předmětů byla organizována jasnými a zřetelnými pokyny vyučujících. Odborná terminologie byla využívána s ohledem na znalosti a psychickou vyspělost žáků.

Ve všech hodinách byl jasně stanovený vzdělávací cíl. Vysvětlení pracovních postupů a vlastní organizace vzdělávacího procesu cílevědomě směřovaly k určenému cíli. Ve všech hodinách byl stanovený cíl reálný a byl vždy splněn. Velmi pozitivním rysem výuky všech předmětů estetické výchovy byla především názornost výuky a individuální přístup k jednotlivým žákům. Způsob práce při výuce estetických předmětů učí žáky náročnosti, vzájemné toleranci, spolupracovat a odpovídat za kvalitu svého výstupu.

Plánování a příprava výuky výtvarné a hudební výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré. Personální podmínky školy, odborná a pedagogická způsobilost výuky jsou ve výtvarné výchově vynikající a v hudební výchově velmi dobré. Materiální podmínky a vybavenost odborných učeben jsou dobré. Psychohygienu, rozvržení výukových lekcí, organizace, formy, metody, motivace a hodnocení žáků jsou vynikající.

Úroveň kvality vzdělávacích činností předmětů estetické výchovy je vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech

Celková úroveň kvality vzdělávání ve škole posuzovaná na základě zjištěné úrovně výuky sledovaných předmětů je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy nemá zpracovanou ucelenou písemnou koncepci práce gymnázia. Má však jasnou představu o počtu tříd školy v dalších letech (po jedné třídě čtyřletého a jedné třídě osmiletého studia v každém ročníku). Tento záměr je reálný a vychází z dlouhodobě sledovaného zájmu žáků o studium v gymnáziu.

Práce školy ve školním roce se řídí plánem výchovně vzdělávací práce na příslušný školní rok. Tento plán je zpracován jako komplexní dokument, který zahrnuje činnost školy ve všech oblastech její práce. Roční plán neobsahuje písemnou analýzu uplynulého školního roku.

Krátkodobé písemné plány ve škole zpracovávány nejsou. Částečně jsou nahrazeny tzv. suplovacími archy, na které jsou v případě potřeby dopisovány nezbytné informace pro žáky i učitele.

Na některé rozsáhlé akce (např. zabezpečení maturitních zkoušek) vypracovává vedení školy zvláštní plány. Plány práce zpracovávají rovněž jednotlivé předmětové komise a výchovný poradce. Plnění plánů předmětových komisí je pravidelně vyhodnocováno na čtvrtletních pedagogických radách. Tematické plány pro výuku si zpracovávají všichni učitelé.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol. Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu. Vedení školy nabízí žákům dostatečné množství volitelných, případně nepovinných předmětů. Tato poměrně široká nabídka žákům umožňuje volit si takové předměty, které nejvíce odpovídají jejich zájmům a potřebám s ohledem na další studium, či vstup do praxe.

Plánování má ve škole velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizační uspořádání školy vychází především z Organizačního řádu - Gymnázium Dobruška ze dne 1. září 1998. Tato norma obsahuje vedle základních informací o škole i kompetence jednotlivých pracovníků školy, údaje o funkčním a ekonomickém zabezpečení provozu organizace a vymezení povinností na úseku bezpečnosti práce, požární ochrany a civilní obrany. Jako jediný poradní orgán ředitele školy je ustavena pedagogická rada, která je svolávána v souladu s ročním plánem školy každý měsíc. Součástí organizačního řádu je přehledné organizační schéma, ve kterém však nejsou odděleny řídicí, metodické a informační vazby ve škole. Organizační struktura umožňuje efektivní řízení školy.

Učitelé získávají potřebné informace na pedagogických radách, případně jsou informováni osobně ředitelem nebo jeho zástupcem. V některých případech tak není zajištěna prokazatelnost předávaných informací nebo pokynů. Operativní informace jsou rovněž sdělovány písemnou formou pomocí informační tabule. Žáci jsou informováni prostřednictvím třídních učitelů nebo nástěnek. V omezené míře je využíván i školní rozhlas.

Rodiče získávají informace o škole na pravidelných schůzkách, které se konají třikrát ročně. Na nich jsou jim rovněž předány písemné informace o prospěchu žáků (kromě úvodní schůzky). V nutných případech jsou rodiče zváni do školy či informováni telefonicky nebo písemně třídním učitelem. Ve škole je sice ustaveno Sdružení rodičů a přátel gymnázia v Dobrušce, jeho spolupráce s vedením školy je však spíše formální. Informační systém školy je funkční.

Osobní data zaměstnanců školy jsou vedena a běžným způsobem je zajištěna jejich ochrana před zneužitím.

Výuka probíhá podle stanoveného rozvrhu hodin, který je sestaven v souladu s platnými předpisy.

Škola se na veřejnosti prezentuje jednak obsáhlou výroční zprávou, jednak občasnými články v místním tisku. Na některých akcích města účinkuje pěvecký soubor gymnázia.

Organizační a informační systém školy má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení využívaný ředitelem školy je dostatečně funkční. Operativní řízení a vedení pracovníků velmi úzce souvisí s plánováním, určenými kompetencemi ředitele a zástupce ředitele školy a s následnou kontrolou. Vedení lidí je založeno převážně na osobním kontaktu, kterým se řeší většina aktuálních problémů a nedostatků. Tento způsob komunikace je vedením školy upřednostňován, je však vhodně doplňován i aktuálními písemnými informacemi pro vyučující na nástěnkách, popř. předáváním informací na pedagogických radách. Ředitel školy sleduje kvalitu výchovně vzdělávacího procesu formou hospitací, hodnocení pracovníků má často motivační charakter - jsou vyzdvihována pozitiva jejich práce. Zástupce ředitele školy je pověřen kontrolní činností, která navazuje na náplň jeho povinností (stanovení rozvrhu hodin, dozorů na škole, zastupování apod.). Jeho přístup při řešení zásadních otázek a problémů je vstřícný a vychází z předem dohodnutých pravidel, volí demokratičtější formy jednání, které vytvářejí příznivou pracovní atmosféru a nenásilný pocit spoluzodpovědnosti pracovníků za chod školy v mnoha oblastech.

Vlastní řízení školy vychází z plánu práce, se kterým byli seznámeni všichni pracovníci školy na

zahajovací poradě. Velmi účinným podpůrným materiálem pro řízení školy je vnitřní platový předpis, který přesně stanoví pravidla odměňování pracovníků v rozsahu nenárokových složek platu. Při hodnocení je využíváno bodovacího systému, který je všem pracovníkům obecně znám a umožňuje sebekontrolu plnění stanovených povinností. Jeho součástí jsou i obecná ustanovení vnitřního a organizačního řádu školy. Vnitřní platový předpis dotváří systém morálního i hmotného stimulování pracovníků, který je diferencovaně využíván při pravidelném půlročním hodnocení práce pedagogů. Pravidelné sebehodnocení školy je prováděno na závěrečné pedagogické radě, zohledňuje připomínky poradního orgánu (pedagogická rada), předmětových komisí, kontrolních orgánů, rodičů a žáků.

Vedení školy se snaží vytvářet dobré podmínky pro práci učitelů, využívá jejich odbornosti a podporuje jejich profesní růst.

Uvedené podpůrné materiály k vedení a motivování pracovníků jsou zpracovány v písemné formě. Inspekci však nebyly prokazatelným způsobem doloženy záznamy kontrolní činnosti, které jsou také významným dokumentem při celkovém hodnocení pracovníků.

Systém vedení a motivování pracovníků školy navazuje na plánování jednotlivých činností. Vedení školy se snaží vytvářet příznivou pracovní atmosféru a uplatňovat zásady školního managementu. Inspekce hodnotí tuto oblast jako dobrou.

Kontrolní mechanismy

Ve škole není zpracován materiál, který by systematizoval veškerou kontrolní činnost. V některých předložených materiálech (Organizační řád Gymnázia v Dobrušce, plány předmětových komisí) jsou jednotlivé oblasti kontroly pojmenovány současně s uvedením pracovníka, který za realizaci kontrolní činnosti zodpovídá. Z jednotlivých kontrol jsou buď vedeny písemné záznamy (hospitace ředitele školy, kontrola prospěchu, chování a absence žáků), nebo jsou ve škole prováděny kontroly s následným operativním odstraněním zjištěných závad či zavedením opatření (pořádek ve škole, vedení povinné školní dokumentace, plnění učebních osnov). Dle tvrzení vedení školy je druhý jmenovaný způsob realizace kontroly a následných opatření funkční a z hlediska velikosti školy značně efektivní. Inspekce v době pobytu ve škole nezjistila selhání žádných kontrolních mechanismů v důležitých oblastech práce školy, které by mělo na chod školy negativní dopad.

Z kontrolovaných oblastí je věnována velká pozornost prospěchu, chování a absenci žáků. Nejméně čtyřikrát ročně je na pedagogických radách tato oblast předmětem důkladné analýzy s písemnými výstupy, koncem školního roku je prováděno pečlivé statistické zpracování všech těchto údajů (záznamy z pedagogických rad, výroční zpráva). Asi měsíc před pololetní či závěrečnou klasifikací je žákům na základě kontroly prospěchu vydáváno tzv. malé vysvědčení, ve kterém je hodnocena jejich práce v jednotlivých předmětech.

Kontrola úrovně znalostí žáků je uskutečňována také dlouhodobějším sledováním výsledků sondy Maturant, hodnocení školy v SET programu vydávaným Ústavem pro informace ve vzdělávání v Praze, částečně i sledováním úspěšnosti žáků v jednotlivých soutěžích či v rámci přijímacích řízení na vysoké školy.

Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je uskutečňována prostřednictvím přímé hospitační činnosti ředitele školy. Zástupce ředitele školy ji nemá v náplni práce určené ředitelem školy. Hospitační záznamy předložil ředitel školy v dostatečném množství, jsou stručné, některé obsahují závěry s pojmenovanými opatřeními pro vylepšení práce vyučujících. Všechny jsou podepsané vyučujícími. Rozbor hodiny provedený ředitelem školy za přítomnosti inspekce byl

fundovaný z hlediska metodického i odborného, měl motivující charakter pro vyučujícího a byly při něm vysloveny závěry pro pozitivní ovlivnění výuky.

Nepřímou kontrolu oblasti vzdělávání ve škole provádí zástupce ředitele sledováním sestavení tematických plánů v konfrontaci s učebními osnovami, jejich plnění z hlediska obsahového a časového. Z těchto zjištění částečně vyplývá i uvolňování vyučujících na vzdělávací akce a akce školy tak, aby výchovně vzdělávací proces realizovaný ve škole byl respektovanou prioritou.

Na kontrolní činnosti v oblasti výchovy a vzdělávání se částečně podílejí i předsedové předmětových komisí. Ti kontrolují sjednocení tematických plánů pro jednotlivé ročníky z hlediska vyloučení duplicity učiva, úroveň maturitních otázek popř. zadání přijímacích zkoušek. Výsledky kontrol plnění povinností jednotlivých vyučujících jsou zohledňovány v podkladových materiálech určených pro vedení školy a slouží pro osobní ohodnocení.

Za činnost předsedů předmětových komisí je zodpovědný a kontroluje ji zástupce ředitele školy. Inspekci byl předložen plán činnosti komise vnitřní kontroly, která se zabývá kontrolou odučených, neodučených a přesčasových hodin, dále kontrolou stavu pokladny, čerpáním mzdových prostředků a čerpáním prostředků z fondu kulturních a sociálních potřeb. Kontrola ekonomiky školy je plně v kompetenci ředitele školy.

Kontrola pořádku a bezpečnosti žáků o přestávkách je v kompetenci zástupce ředitele školy, který rozepisuje dozory vyučujících a případné zjištěné nedostatky řeší s konkrétními pracovníky.

Byla předložena kniha úrazů a kniha provozních závad. Vedením obou těchto knih je pověřen určený bezpečnostní technik.

Kontrolou správného vedení povinné školní dokumentace se zabývá ředitel školy. V třídních knihách je tato kontrola prokazatelná prostřednictvím jeho podpisů, písemné výstupy z ní nejsou realizovány. Úplnost a správnost vedení třídních výkazů jsou kontrolovány ředitelem školy minimálně dvakrát ročně při vkládání známek do počítače z důvodu počítačového zpracování vysvědčení, kterému je ředitel školy vždy přítomen.

Výsledky kontrol jsou dle slov vedení školy projednávány s odpovědnými pracovníky, některé však nemají písemnou podobu a nelze jejich systematickou analýzu využívat pro další práci školy.

V letošním školním roce byla realizována ve škole hygienická prověrka Okresního úřadu v Rychnově nad Kněžnou (Zpráva ze dne 15. listopadu 1999 pod značkou 5799-231.6/1999).

Kontrolní systém ve škole je funkční a i přes absenci písemných výstupů z některých kontrol je hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Z výše uvedeného hodnocení jednotlivých oblastí řídicí činnosti lze celkově posuzovat kvalitu řízení jako velmi dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 1. ledna 1999 pod čj. 35 299/98-21,
- učební plán pro gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR dne 19. prosince 1991 pod čj. 28 205/91-20 a upravený dne 14. listopadu 1995 MŠMT ČR pod čj. 25 049/95-21-23 s platností od 1. září 1996,
- generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený dne 15. července 1994 pod čj. 20 060/94-23 a upravený dne 14. listopadu 1995 MŠMT ČR pod čj. 25 048/95-21-23 s platností od 1. září 1996,
- učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 595/99-22 s platností od 1. září 1999,
- generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 594/99-22 s platností od 1. září 1999,
- učební osnovy gymnázia schválené MŠMT ČR dne 5. května 1999 pod čj. 20 596/99-22 s platností od 1. září 1999,
- Vzdělávací program Základní škola schválený MŠMT ČR dne 30. dubna 1996 pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996,
- učební osnovy matematiky, fyziky a chemie čtyřletého gymnázia schválené MŠMT ČR dne 24. května 1991 pod čj. 17 668/91-20 s platností od 1. září 1991,
- učební osnovy českého jazyka a literatury čtyřletého gymnázia schválené MŠMT ČR dne 24. května 1991 pod čj. 17 668/91-20 s platností od 1. září 1991,
- učební osnovy hudební výchovy a výtvarné výchovy čtyřletého gymnázia schválené MŠMT ČR dne 24. května 1991 pod čj. 17 668/91-20 s platností od 1. září 1991,
- učební osnovy gymnázia s návazností na základní školu a nižší ročníky šestiletých, sedmiletých a osmiletých gymnázií pro cizí jazyk (první cizí jazyk - jazyk anglický, francouzský, německý, ruský, španělský) schválené MŠMT ČR dne 21. července 1995 pod čj. 19 539/95-21 s platností od 1. září 1995,
- učební osnovy čtyřletého gymnázia pro cizí jazyk (anglický, francouzský, německý, ruský, španělský povinný vyučovací předmět pro 1. - 4. ročník) schválené MŠMT ČR dne 26. května 1991 pod čj. 20 893/91-35 s platností od 1. září 1991,
- Standard vzdělávání ve čtyřletém gymnáziu - Věstník MŠMT ČR, ročník LII, sešit 4, duben 1996,
- Výroční zpráva o činnosti Gymnázia v Dobrušce za školní rok 1998/1999,
- Inspekční zpráva ČŠI ze dne 11. února 1997 pod čj. K-10-03/9697-355,
- Plán výchovně vzdělávací práce na školní rok 1999/2000 - Gymnázium Dobruška ze dne 31. srpna 1999,
- Organizační řád - Gymnázium Dobruška ze dne 1. září 1998,
- Vnitřní řád školy - Gymnázium Dobruška ze dne 31. srpna 1998 (pro pracovníky školy),
- Vnitřní řád školy - Gymnázium Dobruška ze dne 31. srpna 1998 (pro žáky),
- plány práce předmětových komisí na školní rok 1999/2000,
- tematické plány vyučujících na školní rok 1999/2000,
- hospitační záznamy ředitele školy,
- personální dokumentace vyučujících sledovaných předmětů,

- rozvrh hodin na školní rok 1999/2000,
- třídní knihy ve školním roce 1998/1999 a 1999/2000,
- slohové práce z českého jazyka za školní rok 1998/1999 a 1999/2000,
- maturitní práce z českého jazyka za školní rok 1998/1999,
- čtvrtletní práce z matematiky za školní rok 1999/2000,
- protokoly z laboratorních prací z chemie a fyziky.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- široká nabídka volitelných předmětů pro žáky,
- vysoké procento odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících sledovaných předmětů (kromě anglického jazyka),
- časté využívání učebnic a dalších pracovních materiálů při výuce,
- pracovní přátelská atmosféra v hodinách charakterizovaná vzájemným respektováním vyučujícího a žáka,
- četná účast žáků školy a jejich úspěšná reprezentace v různých soutěžích jako motivující prvek pro jejich další poznávání a profilaci,
- výrazný rozvoj logického myšlení žáků při výuce matematiky,
- pestrost forem a metod výuky cizích jazyků (bez zapojení moderní didaktické techniky) a vysoká efektivita výuky,
- kvalitní materiálně technické podmínky pro výuku fyziky a chemie,
- časté uplatňování názornosti ve výuce fyziky a chemie,
- promyšlené rozvrhové zařazení laboratorních cvičení z fyziky a chemie,
- vynikající úroveň výuky estetické výchovy, která přispívá k celkovému osobnostnímu rozvoji žáků.

Negativa:

- nižší úroveň estetické a motivační výzdoby ve škole,
- menší písemná doložitelnost kontrolní činnosti realizované ve škole,
- malé využití didaktické a výpočetní techniky při výuce sledovaných předmětů,
- neucelené řady učebnic pro výuku anglického jazyka.

Doporučení:

- zlepšit estetickou a motivační úroveň učeben, které nejsou kmenovými třídami,
- častěji využívat didaktickou a výpočetní techniku při výuce v rámci zefektivnění hodin,
- výuku matematiky nezařazovat na koncové hodiny vyučovacího dne, popř. na odpolední vyučování,
- aktualizovat dokument Vnitřní řád školy - Gymnázium Dobruška ze dne 31. srpna 1998 tak, aby zde byla vyjmenována vedle základních povinností žáků i jejich práva,
- zpracovat písemný materiál systemizující kontrolní činnost ve škole, který by pojmenovával jednotlivé oblasti kontroly, její četnost a rozsah, realizovat písemné výstupy z kontrol a jejich analýz využívat pro další činnost školy,
- hospitační činnost zahrnout do náplně práce zástupce ředitele školy,
- písemně zpracovat ucelenou koncepci práce školy,
- do ročního plánu činnosti školy zahrnout i analýzu uplynulého školního roku,
- vypracovávat samostatné týdenní plány práce,
- tematické plány z matematiky, fyziky a chemie zpracovat s podrobnější časovou strukturou,

- čtvrtletní práce z matematiky a tematický celek základy analytické chemie zařadit do časové struktury odpovídajících tematických plánů,
- v tematických plánech z chemie a fyziky doplnit seznam témat laboratorních cvičení,
- rozšířit tematické plány a inovovat maturitní okruhy z cizích jazyků o mezikulturní komunikaci v rámci Evropy i světa (poslání základních mezinárodních institucí OSN, UNESCO, Evropská unie, Rada Evropy),
- vytvořit podmínky pro odborný a pedagogický růst učitele informatiky a výpočetní techniky,
- vytvořit podmínky pro další odborné vzdělávání všech vyučujících v oblasti výpočetní techniky a z toho plynoucí její častější využívání při výuce (problematické řešení hmotné zodpovědnosti vyučujících při využívání výpočetní techniky v rámci výchovně vzdělávacího procesu je omezujícím faktorem pro práci s ní),
- doporučit studium nekvalifikovaným vyučujícím jazyků, pokud s nimi bude v následujícím školním roce uzavřena nová pracovní smlouva,
- v hodinách českého jazyka a literatury zejména nižších ročníků zvýšit atraktivnost výuky zařazením zábavných forem učení (hry, soutěže, problémové úkoly, hry rolí apod.),
- zvýšit frekvenci kontroly písemného projevu žáků ve školních sešitech při výuce cizích jazyků,
- pololetní písemné práce z cizích jazyků založit na testování jazykových prostředků (gramatický test), na eseji na dané téma a rozšířit o testování receptivních dovedností (čtení s porozuměním) při dodržování časového limitu.

Celková úroveň výchovně vzdělávacího procesu ve škole posuzovaná na základě dílčích výše uvedených hodnocení sledovaných předmětů je velmi dobrá. Tento fakt je výrazně ovlivněn vysokým procentem odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících (kromě anglického jazyka) a jejich přístupem k žákům, který respektuje osobnost žáka, umožňuje diskusi nad pojmenovanými problémy a podporuje celkový intelektuální, jazykový a kulturní rozvoj a rozhled žáků. Materiálně technické zázemí školy má standardní úroveň, viditelná je snaha vedení školy jej v rámci finančních možností neustále vylepšovat. Široká nabídka volitelných předmětů a podpora mimoškolních aktivit prostřednictvím účasti žáků na různých soutěžích usnadňuje jejich profilaci spojenou s přípravou na studium na vysokých školách, či vstup do praxe.

Celková úroveň kvality řízení stanovená na základě sledovaných a výše hodnocených jevů je velmi dobrá. Uplatňované metody a mechanismy řídicí práce jsou ovlivněny ročním plánem školy, zavedeným systémem práce zaměstnanců v mnoha oblastech, ale i operativním přístupem vedení školy k řešení aktuálních problémů a situací.

Inspekce na základě předložených materiálů zjistila, že přidělené finanční prostředky ze státní dotace jsou plánovitě efektivně využívány pro zajištění chodu školy ve všech oblastech. Jsou čerpány zejména na platy zaměstnanců včetně nenárokové složky platu, na povinné odvody (sociální a zdravotní pojištění), na úhradu za spotřebovanou energii, opravy, údržbu a pojištění ve škole, na učebnice, časopisy, učební pomůcky včetně software a další spotřební materiál.

Na základě konfrontace nových zjištění při orientační inspekci se závěry komplexní inspekce, která proběhla ve škole 20. - 24. ledna 1997 (Inspekční zpráva ze dne 11. února 1997 pod čj. K-10-03/9697-355), lze konstatovat, že škola si udržuje

nadále nadprůměrnou úroveň v oblasti kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech i v oblasti řízení. Z doporučení přetrvává nutnost systematizace kontrolní činnosti a využití její analýzy pro další činnost školy, z konkretizovaných nedostatků pak menší využívání didaktické a výpočetní techniky ve sledovaných předmětech. Většina doporučení a pojmenovaných nedostatků ve výše jmenované inspekční zprávě byla však akceptována nebo odstraněna.

Úroveň školy posuzovaná souhrnně na základě předcházejících hodnocení a závěrů v oblastech kvality vzdělávání a řízení je velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Kocábová.	Jana Kocábová v. r.
Členové týmu	Ing. Tomáš Hrubý	Tomáš Hrubý v. r.
	Mgr. Dana Janulíková	Dana Janulíková v. r.
	PaedDr. Markéta Stuchlíková	Markéta Stuchlíková v. r.
	Mgr. Edward Suchanek	Eduard Suchanek v. r.
	PhDr. Richard Šafařík	Dr. Richard Šafařík v. r.

V Hradci Králové dne 13. ledna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. ledna 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
----------------------	---------------

Jiří Macek	..Jiří Macek v. r.
------------	--------------------

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Rychnov nad Kněžnou	10. 2. 2000	091 110/00-5074
Zřizovatel: MŠMT ČR	10. 2. 2000	091 111/00-5074

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly doručeny.